

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Avdelning 8

DOM
2026-03-27
Meddelad i Stockholm

Mål nr
9457-25

KLAGANDE

Se bilaga 1

MOTPART

Stockholms stad

ÖVERKLAGAT BESLUT

Socialnämnden i Stockholms stads beslut 2025-04-22, § 23, se bilaga 2

SAKEN

Laglighetsprövning enligt kommunallagen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar yrkandena om att Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms stads beslut ska upphävas och att målet ska visas åter till stadsbyggnadsnämnden.

Förvaltningsrätten avvisar yrkandena som redogörs för nedan under rubriken ”Övriga yrkanden”.

Förvaltningsrätten avslår överklagandena i övrigt.

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00

Öppettider
måndag–fredag
08:00–16:00

Postadress

115 76 Stockholm

E-post
avd8.fst@dom.se

Webbplats
www.domstol.se/forvaltningsratten-i-stockholm/

YRKANDEN M.M.

Socialnämndens beslut

Socialnämnden i Stockholms stad (socialnämnden) beslutade den 22 april 2025 att godkänna socialförvaltningens tjänsteutlåtande och förslaget hyresavtal mellan socialnämnden och AB Stockholmshem. Socialnämnden beslutade också att ansöka hos kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott om godkännande att hyra ett hem för vård och boende på Åminnevägen 25 med en årshyra år 1 om 4,7 miljoner kr. Beslutet i sin helhet framgår av bilaga 2.

Överklaganden av socialnämndens beslut

Johan Ackerman, Jonna Säll, Michael Panter, Markus Ersmark, Karin Ersmark, Pia Åkerman, Ulrica Ingström, Maria Åkesson, Ulrica Almqvist, Jessica Wahlberg, Anne Klemsdal, Daniel Edevärn, Gabriella Schnell, Robert Schnell, Helene Bruneheim, Mikaela Rehnmark, Viktor Loberg, Ylva Alm, Andréa Hedin, Camilla Svensson, Simone Codeluppi, Stina Bengtson och Joakim Lübeck yrkar att socialnämndens beslut ska upphävas.

Överklaganden av Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms stads beslut

Richard Wilke, Helena Legnell, Hanna Gesar, Marta Gromowska, Hans Åkerman, Lena Ehrman, Sofia Sundberg Örtegren, Anja Robin, A, Marko Simatkovich, Josefin de Laval, Jon Holmberg, Miriam Mosing, Frida Haglund, Karin Krieger, Stina Bengtson och Joakim Lübeck yrkar att förvaltningsrätten ska upphäva stadsbyggnadsnämndens beslut om tillfälligt bygglov för en modulbyggnad på fastigheten Humanisten 1. I andra hand yrkar de att målet ska visas åter till stadsbyggnadsnämnden.

Övriga yrkanden

Jonna Säll, Michael Panter, Markus Ersmark, Karin Ersmark, Pia Åkerman, Stina Bengtson, Joakim Lübeck, Ulrica Almqvist, Jessica Wahlberg, Mikaela Rehnberg, Viktor Loberg, Ylva Alm och Anne Klemsdal yrkar att socialnämnden ska föreläggas att låta de boende ta del av socialnämndens riskanalys för det planerade HVB-hemmet samt ange på vilket sätt socialnämnden har samverkat med rättsvårdande myndigheter.

Markus Ersmark och Karin Ersmark yrkar vidare att socialnämnden ska föreläggas att publicera en plan för säkerställande av tryggheten för intagna och boende i området.

Anne Klemsdal, Ulrica Ingström, Maria Åkesson, Gabriella Schnell, Robert Schnell, Camilla Svensson och Simone Codeluppi yrkar också att alternativa platser för HVB-verksamheten ska utredas. Anne Klemsdal yrkar dessutom att socialnämnden ska föreläggas att genomföra en oberoende lokal riskanalys samt redovisa analysen offentligt.

Helene Brunheim yrkar att en stadsdelsnämnd ska föreläggas att kalla alla i Ekhagen till ett öppet möte där stadsdelsnämnden svarar på frågor.

Vad klagandena för fram

Klagandena för fram bl.a. följande. Det överklagade beslutet har fattats utan tillräcklig dialog med boendena i området. Att bygga ett HVB-hem på den aktuella platsen skulle resultera i oro och otrygghet för de boende. Placeringen är olämplig. Socialnämnden har inte gjort en tillräcklig riskbedömning eller presenterat alternativa placeringar för HVB-hemmet. Den aktuella platsen ligger nära bl.a. en förskola och en fotbollsplan. Många barnfamiljer bor i området. Det finns en risk för att området kommer att drabbas av kriminalitet.

Den ursprungliga planen med byggnaden var en annan och det kommer att bli kostsamt att bygga om bostäderna till HVB-hem.

Andréa Hedin för även fram bl.a. följande. Beslutet har tillkommit utan att nämnden har säkerställt ett tillräckligt beslutsunderlag enligt 23 § förvaltningslagen (2017:900). Det följer av 1 kap. 9 § regeringsformen att all offentlig verksamhet ska präglas av legalitet, objektivitet och proportionalitet. Socialnämnden har underlåtit att ta fram nödvändiga konsekvensbeskrivningar, remissyttranden eller annan analys. Beslutet har alltså fattats utan att de faktiska och rättsliga förutsättningarna för ett korrekt ställningstagande har varit klarlagda. Beslutet har inte tillkommit i laga ordning.

Vad kommunen för fram

Stockholms stad (kommunen) anser att förvaltningsrätten ska avslå överklagandena och avvisa yrkandena som rör ett beslut som fattats av stadsbyggnadsnämnden. Kommunen för fram bl.a. följande. Någon lagstadgad skyldighet för socialnämnden att ha dialog med boende i närheten av den fastighet där den aktuella lokalen ligger finns inte. Inte heller finns någon skyldighet att göra och redovisa risk- eller säkerhetsanalyser eller att pröva alternativa placeringar. Det som klagandena för fram om att placeringen skulle öka otryggheten avser lämplighet och ligger inte inom ramen för domstolens prövning. Vad gäller stadsbyggnadsnämndens beslut är det oklart vilket beslut som avses och det kan i vart fall inte prövas inom ramen för detta mål.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Utgångspunkter för prövningen**

Det överklagade beslutet kan endast prövas inom ramen för laglighetsprövning enligt bestämmelserna i kommunallagen (2017:725). Det innebär att förvaltningsrätten inte kan pröva om beslutet är lämpligt eller skäligt.

Prövningen omfattar endast frågan om beslutet ska upphävas eller inte och kan bara ske i den begränsade omfattning som följer av 13 kap. 8 § kommunallagen. Domstolen får inte ersätta det överklagade beslutet med något annat beslut.

Enligt 13 kap. 8 § kommunallagen ska ett överklagat beslut upphävas om

1. det inte har kommit till på lagligt sätt,
2. beslutet rör något som inte är en angelägenhet för kommunen,
3. det organ som har fattat beslutet inte har haft rätt att göra det, eller
4. beslutet annars strider mot lag eller annan författning.

Vid prövningen av överklagandet får domstolen inte beakta andra omständigheter än sådana som klagandena har hänvisat till före överklagandetidens utgång (13 kap. 7 § kommunallagen).

I mål om laglighetsprövning är det i första hand klagandena som har bevisbördan för att det finns omständigheter som innebär att ett kommunalt beslut ska upphävas (t.ex. RÅ 2010 ref. 119). Målens beskaffenhet innebär att domstolens utredningsansvar är begränsat (t.ex. RÅ 1974 ref. 115).

Förvaltningsrättens bedömning*Ramen för prövningen*

Förvaltningsrättens prövning är begränsad till frågan om det överklagade beslutet som fattades av socialnämnden den 22 april 2025 (§ 23) ska upphävas.

Yrkandena om att Stadsbyggnadsnämnden i Stockholms stads beslut om bygglov ska upphävas och yrkandena om återförvisning till stadsbyggnadsnämnden omfattas inte av domstolens prövning och ska därför avvisas. Beslut om bygglov överklagas dessutom inte till förvaltningsrätten.

Yrkandena som redogörs för ovan under rubriken "Övriga yrkanden" kan inte heller prövas vid laglighetsprövning enligt kommunallagen och ska därför avvisas. Förvaltningsrätten anser också att målet är utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver. Ytterligare utredningsåtgärder kommer därför inte att vidtas av domstolen.

Beredning, samråd och beslutsfattande

Klagandena gör gällande att socialnämndens beslutsunderlag är bristfälligt och att beslutet har fattats utan samråd med de boende i området. Andréa Hedin för fram att avsaknaden av beslutsunderlag strider mot 23 § förvaltningslagen och 1 kap. 9 § regeringsformen. Klagandena har inte i övrigt redogjort för på vilket sätt socialnämndens beslut skulle strida mot någon av grunderna i 13 kap. 8 § kommunallagen.

Enligt 23 § förvaltningslagen ska en myndighet se till att ett ärende blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver. Enligt 2 § samma lag gäller dock 23 § inte vid handläggningen av sådana ärenden hos myndigheter i kommuner där besluten kan laglighetsprövas genom att överklagas enligt 13 kap.

kommunallagen. Socialnämndens beslut kan därför inte upphävas med hänvisning till 23 § förvaltningslagen. Det finns inte heller något beredningskrav i kommunallagen för beslut fattade av nämnder. En nämnd har full frihet att avgöra om och hur ett ärende i nämnden ska beredas (prop. 1990/91:117 s. 200). Något krav på samråd, exempelvis med boende i kommunen, finns inte heller i kommunallagen. Det har därför varit upp till socialnämnden att avgöra om underlaget är tillräckligt för att fatta beslut.

Av 1 kap. 9 § regeringsformen framgår att domstolar, förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter i sin verksamhet ska beakta allas likhet inför lagen samt iaktta saklighet och opartiskhet. Andréa Hedin har inte fört fram några konkreta uppgifter till stöd för att socialnämndens beslut skulle strida mot nämnda bestämmelse.

Det som klagandena för fram om brister i beredningen, samråd och beslutsfattande medför enligt förvaltningsrätten inte att det överklagade beslutet ska upphävas.

Val av plats och användning av offentliga medel

Klagandena för fram att det är olämpligt att placera ett HVB-hem på Åminnevägen 25 och att ombyggnationen av fastigheten som finns på adressen till ett HVB-hem skulle vara kostsam. Detta avser det överklagade beslutets lämplighet och kan inte prövas av förvaltningsrätten vid laglighetsprövning.

Sammantaget har klagandena inte visat att det överklagade beslutet ska upphävas på någon av grunderna i 13 kap. 8 § kommunallagen. Överklagandena ska därför avslås i övrigt.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 3 (FR-03).

Elias Lignell
Förvaltningsrättsfiskal

De särskilda ledamöterna Magnus Lindbäck och Karl Pfeifer har också deltagit i avgörandet.

Föredragande juristen Nadja Airaksinen har varit föredragande.

KLAGANDE

1. JOHAN Martin Christer Ackerman, 19810824-0337
2. Ylva Alm
3. Ulrica Almqvist
4. Stina Bengtsson
5. Helene Bruneheim
6. Simone Codeluppi, 19760610-1793
7. Emma JOSEFIN Elisabeth de Laval, 19760310-3347
8. Daniel Edevärn
9. Lena Ehrman
10. Hans MARKUS Ersmark, 19790214-9314
11. KARIN Emma Ulrika Ersmark, 19850409-0567
12. Hanna Gesar
13. MARTA MARIA Nina Gromkowska, 19840625-0343
14. Frida Haglund
15. ANDRÉA Marieanna Arlene Hedin, 19900928-0182
16. JON Marcus Holmberg, 19740217-1438
17. ULRIKA Inga-Lill Ingström, 19740801-0606
18. Anne Klemsdal
19. KARIN Birgitta Krieger, 19810211-0262
20. Helena Legnell
21. Viktor Loberg
22. Joakim Lübeck
23. Miriam Mosing
24. MICHAEL Derek Roy Panter, 19920315-9091
25. Mikaela Rehnmark
26. ANJA Sofie Robin, 19880412-0825
27. Gabriella Schnell
28. Robert Schnell
29. A, 19880324-4873
30. Marko Simatkovich, 19790426-3378
31. Sofia Sundberg Örtegren
32. Camilla Svensson
33. JONNA Fredrika Mari Säll, 19860729-6269
34. Jessica Wahlberg
35. Marc Björn RICHARD Wilke, 19860405-0354
36. Hans Åkerman
37. Pia Åkerman
38. Maria Åkesson, 19800219-3962

§ 23**Nytt hyresavtal för Åminnevägen 25, hem för vård och boende för pojkar 13-15 år**

SOF 2025/305

Beslut

1. Socialnämnden godkänner tjänsteutlåtandet och föreslaget hyresavtal mellan socialnämnden och AB Stockholmshem.
2. Socialnämnden ansöker hos kommunstyrelsens ekonomi- och trygghetsutskott (KSEKTU) om godkännande att hyra ett hem för vård och boende på Åminnevägen 25 med en årshyra år 1 om 4,7 mnkr.

Sammanfattning av ärendet

I samband med beslut om kommunfullmäktiges budget för 2025 så fick socialnämnden i uppdrag att starta ytterligare ett HVB-hem (hem för vård och boende) i egen regi och i detta fallet för pojkar i åldern 13-15 år på väg in i kriminalitet.

Under slutet av år 2024 och under första kvartalet år 2025 så har socialförvaltningen sökt lämpliga lokaler och identifierat ett lämpligt objekt på Åminnevägen 25 som ägs av AB Stockholmshem.

Fastighetens beteckning är Humanisten 1. Lokalerna är i form av moduler som byggts samman och är utformade i tre plan samt utrustade med trapphus och hiss. Ytan uppgår till totalt 2 244 kvm och årshyran uppgår till 4 389 554 kr. Kostnader för lokalanpassningar tillkommer om 5 000 000 kr och som ska amorteras under en femårsperiod. Hyra år 1 inklusive hyrestillägg för lokalanpassningar är då 4 678 929 kr. Anpassningarna är nödvändiga för att säkerställa ett tryggt, tillgängligt och ändamålsenligt boende för målgruppen samt ha en god arbetsmiljö för medarbetarna. För fastigheten och planerad verksamhet finns idag ett tillfälligt bygglov som löper till 2028-01-25. Förlängning av beslutet är möjligt att söka för ytterligare två femårsperioder. I händelse av att framtida bygglov inte beviljas så upphör avtalet mellan parterna att gälla.

Yrkanden

Alexander Ojanne m.fl. (S), Rashid Mohammed m.fl. (V), Magnus Runsten (MP), Jan Jönsson (L), Kristin Jacobsson (C) och Tapani Juntunen (SD) yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Andrea Hedin m.fl. (M) yrkade

1. att socialnämnden återremitterar förvaltningens förslag till beslut, samt
2. att därutöver anföra följande:

Välfungerande HVB-hem är av största vikt för att hjälpa ungdomar med olika typer av problem men med tanke på den grova kriminalitet som Sverige lider av idag är det av särskild vikt att ett gediget förarbete görs inför öppnandet av nya HVB-hem. Det måste säkerställas att både lokalerna, men även platsen, är väl utformad för ett hem av den här typen.

Det föreslagna HVB-hemmet på Åminnevägen ska ha unga killar som är på väg in i kriminalitet som målgrupp. Med tanke på att all tidigare planering av Åminnevägen 25 är utformat för att vara ett boende för nyanlända barnfamiljer, och att det är den information som boende i området tidigare fått, ställer vi oss frågande till vilken typ av utredning som gjorts av platsens lämplighet för att istället vara ett HVB-hem. Det är oroande att underlaget till det här förslaget till beslut verkar sakna både konsekvensanalys och en bredare analys av det geografiska läget. Förslaget till beslut tycks endast ta hänsyn till kostnaden men beredning av underlag om platsens lämplighet saknas. Det saknas även i underlaget om, och i så fall hur, dialogen har varit skötts med stadsdelsnämnden. Det går inte heller att utläsa i ärendet hur och när omläggningen från boende för nyanlända till HVB-hem har gjorts och hur den politiska förankringen har sett ut.

Fler HVB-hem måste öppnas upp i Stockholmsområdet, och Moderaterna står bakom intentionen av beslutet. Men mot bakgrund av ovanstående yrkar vi på återremiss av ärendet och önskar svar på följande:

1. När och hur beslutades att Åminnevägen 25 skulle göras om från boende för nyanlända till HVB-hem?
2. Hur ser säkerhetsanalysen för kringboende ut och vilka säkerhetsåtgärder vidtas på Åminnevägen 25?
3. Hur ser analysen av den geografiska platsens lämplighet ut?
4. Hur har dialogen med stadsdelsnämnden sett ut?
5. Hur har informationen till boende sett ut?

Propositionsordning

Ordförande frågar nämnden om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras. Ordförande finner att ärendet ska avgöras idag.

Ordföranden ställde därefter de framställda förslagen till beslut mot varandra och fann att nämnden beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservationer

Andrea Hedin m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet till förmån för det egna yrkandet.

Särskilt uttalande

Jan Jönsson (L) och Kristin Jacobsson (C) lämnade ett gemensamt särskilt uttalande:

Vi delar förvaltningens bedömning av behovet av ett HVB-hem för pojkar i åldern 13–15 år med kriminalitetserfarenhet, men vill i sammanhanget särskilt betona vikten av att noggrant beakta de risker och utmaningar som är förenade med placeringar av denna karaktär.

Vid ett nyligen genomfört besök på stadens HVB-hem för flickor framkom det tydligt att det, i vissa fall, endast är möjligt att ta emot en ungdom med kriminalitetserfarenhet åt gången – detta för att kunna upprätthålla en behandlande miljö för övriga placerade. Samma omsorg om miljö och sammansättning måste tillämpas även i det aktuella fallet.

Åminnevägen 25 är beläget i ett område med goda kollektivtrafikförbindelser till hela länet. Det kan i vissa fall utgöra en fördel, men innebär också risker. Det finns skäl att anta att boendets tillgänglighet kan utnyttjas av kriminella grupperingar, vilket i sin tur kan leda till ökad påverkan utifrån, konflikter eller fritagningsförsök. Flera aktörer har dessutom tidigare uttryckt oro för att HVB-placeringar i tätbebyggda storstadsmiljöer kan komplicera säkerhetsarbetet, särskilt vid hotbilder.

Vi vill också lyfta vikten av ett strikt och genomarbetat inskrivningsförfarande där tillräcklig information om ungdomars bakgrund och eventuella kopplingar till varandra säkerställs, så att sammansättningen inte riskerar att försvåra behandlingsuppdraget. Erfarenheter från andra HVB-verksamheter visar att det ofta är denna aspekt som avgör om ett boende fungerar eller inte.

Om staden väljer att gå vidare med etableringen av HVB-hemmet på Åminnevägen 25 bör dessa faktorer väga tungt i både planering, bemanning och säkerhetsarbete – och kontinuerligt följas upp.

Ersättaryttrande

Maurice Forslund (KD) ställde sig bakom Liberalernas och Centerpartiets gemensamma särskilda uttalande.

Handlingar i ärendet

- SOF 2025/305-1 Tjänsteutlåtande - Nytt hyresavtal för Åminnevägen 25, hem för vård och boende för pojkar 13-15 år
- SOF 2025/305-1.1 Bilaga - Humanisten 1 Hyresavtal utkast 8

Signerat av

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Jan Oskar, Jönsson	2025-04-24
Johan Alexander Emanuel, Ojanne	2025-04-24
Carl Magnus, Hillborg	2025-04-24

Originalhandlingen är elektroniskt underskriven.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättslämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.